

*Elämän
tähden*

Terveyden edistämisen neuvottelukunta

Kokous 31.3.2017

Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen

Aiheet

- ❖ **Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017-2020: yhteenvetoa kuntakierrokselta**
- ❖ **VESOTE-Pirkanmaa tilannekatsaus**
- ❖ **Yhteenveto HYTE-työpaja 8.2.2017**

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020

KUNTAKIERROS 2017

Kutsutut: kunnan johtoryhmä ja hyvinvointityöryhmä sekä valtuuston ja hallituksen puheenjohtajat

keskiviikko 11.1	Virrat ja Ruovesi
torstai 19.1	Valkeakoski Akaa
tiistai 24.1	Urjala
maanantai 30.1	Pälkäne
maanantai 6.2	Ylöjärvi Pirkkala
maanantai 13.2	Kangasala
maanantai 20.2	Nokia
keskiviikko 22.2	Jämsä Kuhmoinen

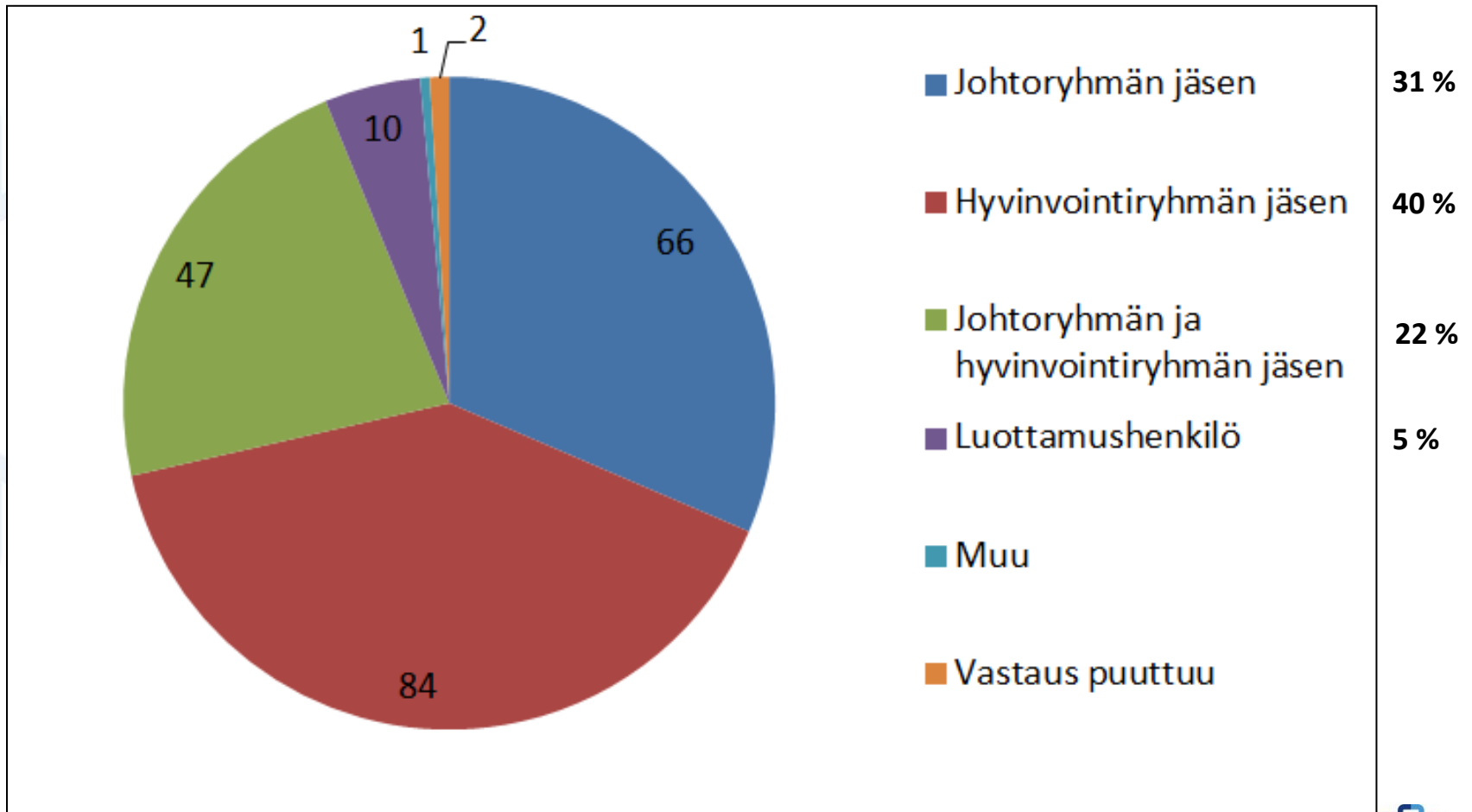
maanantai 6.3	Mänttä-Vilppula
tiistai 7.3	Tampere
maanantai 13.3	Sastamala ja Punkalaidun
perjantai 17.3	Juupajoki
tiistai 21.3	Lempäälä
keskiviikko 22.3	Vesilahti
maanantai 27.3	Orivesi
tiistai 28.3	Kihniö
maanantai 3.4	Ikaalinen
tiistai 4.4	Hämeenkyrö
keskiviikko 5.4	Parkano

Kuntatapaamisen asialista

- ❖ **Kokouksen avaus**
- ❖ **Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020 ja kunnan hyvinvointiprofiili**
- ❖ **Keskustelu: hyvinvointityö terveyserojen kaventamiseksi kunnassa**
- ❖ **Yhdyspinnat: toiveet alueelliselle HYTE-koordinaatiolle**
- ❖ **Muut mahdolliset asiat**
- ❖ **Kokouksen päättäminen**

Kuntakierros 2017: osallistuneet

Yhteensä 210, joista (kpl)

Poimintoja kyselykaavakkeen vastauksista ....

- ❖ **Kunnan laaja hyvinvointikertomus vuosille 2017 – 2020 valtuustokäsittelyssä**
  - ❖ 2016: 2 kuntaa
  - ❖ 2017 vanha valtuusto: 4 kuntaa
- ❖ **Painopisteet**
  - ❖ Lapset, nuoret ja perheet/ kaikki
  - ❖ Ikäihmiset/ kaikki
  - ❖ Liikunta/ kaikki
- ❖ **Päätösten ennakoarviointimenettely ei tuttu**
- ❖ **Alueellista verkostotyötä tarvitaan**
  - ❖ Koulutuksia,
  - ❖ kunnan luottamushenkilöiden ja hyvinvointiryhmän yhteiset koulutukset ja työpajat,
  - ❖ kunnalle räätälöidyt HYTE-työpajat

2.3.2017 Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä ...
VALTIONEUVOSTON ASETUS KUNNAN PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUDESTA/
3 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet 1.

1. Toimintaa kuvaavat indikaattorit. Tieto saadaan kunnan asiakirjoista

Koulu

1. **Kouluympäristön** terveellisyys ja turvallisuus, kouluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen. Kunta tekee koulussa tarkastuksen 3 v välein
2. Vähintään 16h/vk työskentelevien **opettajien lkm/100 oppilasta**
3. **Koulupsykologin** työpanos/vk/ 100 oppilasta
- **Koulukuraattorin** työpanos/vk/ 100 oppilasta
4. Oppilaiden **poissaolojen kokonaismäärän** seuranta
5. Koulussa on **yhteisesti sovittu menettelytapa koulutapaturmien ennaltaehkäisemisestä**
6. Koulun oppilaita **aktivoidaan koulumatkaliikuntaan**
7. Koulussa on **pitkät liikuntavälitunnit**
8. Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan **kouluruokasuositusta** koululounaan ja välipalojen järjestämisessä
9. Koulun **opetussuunnitelmassa** on kuvattu **kouluruokailun** järjestämisessä tehtävä **yhteistyö** ruokailusta vastaavan henkilökunnan kanssa

Liikunta

10. Kunnassa on päätetty terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan **vastuutahosta**
11. Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat **osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin**
12. **Kunta kutsuu säännöllisesti koolle** liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen
13. Kunnan **hyvinvointikertomukseen** sisältyy **kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta**
14. **Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan** vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa
15. Kunnassa **kokoontuu säännöllisesti** liikuntaseurojen ja –yhdistysten sekä kunnan **yhteinen asiantuntijaelin**
16. Kunta tekee liikuntapaikkojen ja –palveluiden käyttäjille **asiakaspalautekyselyjä** vähintään joka toinen vuosi
17. Kuinka usein **kunta seuraa** lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta
18. Kunnassa järjestetään **kohdennettuja liikkumisryhmiä** liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille
19. Kunnassa toimii **liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä**

2.3.2017 Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä ...
VALTIONEUVOSTON ASETUS KUNNAN PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUDESTA
3 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet 2.

Kuntajohto

20. **Kunnan investointiohjelmassa** huomioitu kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteet

21. **Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa** arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

22. Kunnan **talousarvioissa ja taloussuunnitelmassa** määritellään **talousarviovuodelle mittarit**, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

23. Kunnassa laaditaan **laaja hyvinvointikertomus** kerran valtuustokaudessa

Kunnan HYTE-rakenteet

24. Kunnassa toimii **erikseen nimetty asiantuntija**, suunnittelija tai vastaava, joka **koordinoi** hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

25. Kunnassa toimii hallituksen tai valtuuston asettama **lapsiparlamentti tai vastaava**

26. Kunnan **palveluiden suunnittelussa** ja kehittämisessä hyödynnetään **asukasraateja** ja foorumeja

27. **Valtuustolle raportoidaan vuosittain** väestön **elintavoista** ja niissä tapahtuneista muutoksista

28. Kunnanhallituksessa tai kunnanvaltuustossa on **käsitelty paikallista turvallisuussuunnitelmaa** ja päätetty toimenpiteistä

2. Toiminnan tulosta kuvaavat indikaattorit. Tieto saadaan valtakunnallisista kyselyistä ja tietopankeista

Kouluikäiset

1. THL:n **kouluterveyskysely**, osuus **8. ja 9. luokan** oppilaista

- ❖ Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- ❖ Tupakoi päivittäin
- ❖ Ylipaino

Nuoret aikuiset

2. **Koulutuksen ulkopuolelle** jääneet 17 – 24-vuotiaat

3. **Nuorisotyöttömät**, osuus 18 – 24 -vuotiaasta työvoimasta

Työikäiset

4. **Toimeentulotukea pitkäaikaisesti** saaneiden 25 – 64 –vuotiaiden osuus vastaavanikäisestä väestöstä

5. **Työkyvyttömyyseläkettä** saavien 25 – 64 -vuotiaiden osuus vastaavanikäisestä väestöstä

Ikäihmiset

6. **Kaatumisiin ja putoamisiin** liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä

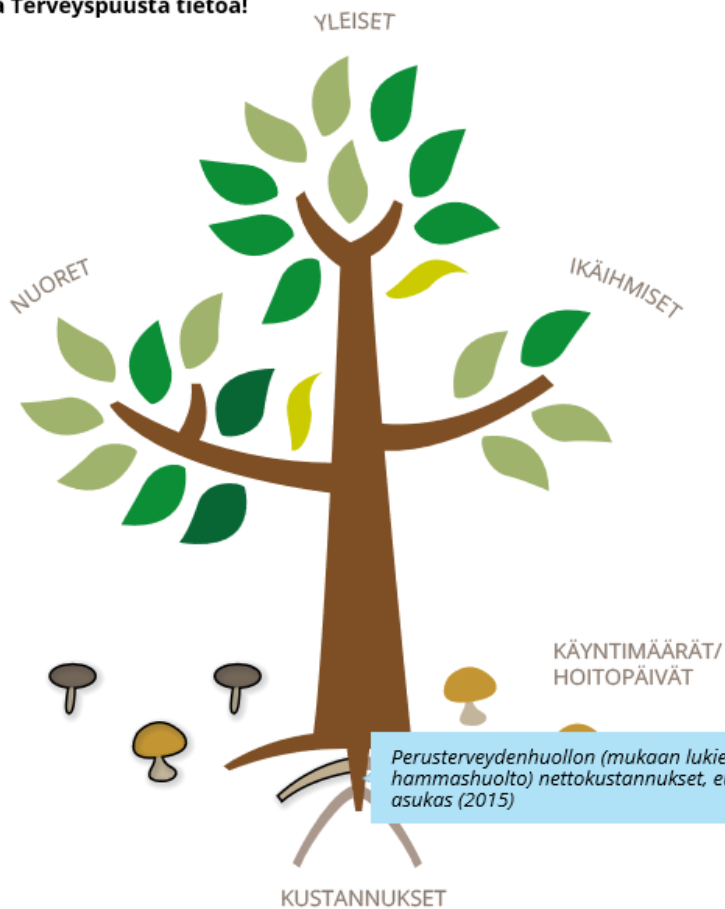

Orivesi

Klikkaa Terveyspuusta tietoa!

● Perusterveydenhuollon (mukaan lukien hammashuolto) nettokustannukset, euroa / asukas

Orivesi	745
Kangasala	273
Pirkanmaa	592
Suomi	618

● Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Orivesi	1405
Kangasala	1432
Pirkanmaa	1359
Suomi	1244

● Hammaslääkärikäynnit terveyskeskuksissa / 1 000 asukasta

Orivesi	1086
Kangasala	855
Pirkanmaa	823
Suomi	695

● Suun terveydenhuollon käynnit terveyskeskuksissa (muu ammattiryhmä kuin lääkärit) / 1 000 asukasta

Orivesi	560
Kangasala	333
Pirkanmaa	290
Suomi	239

Kangasala

Pirkanmaa

Suomi

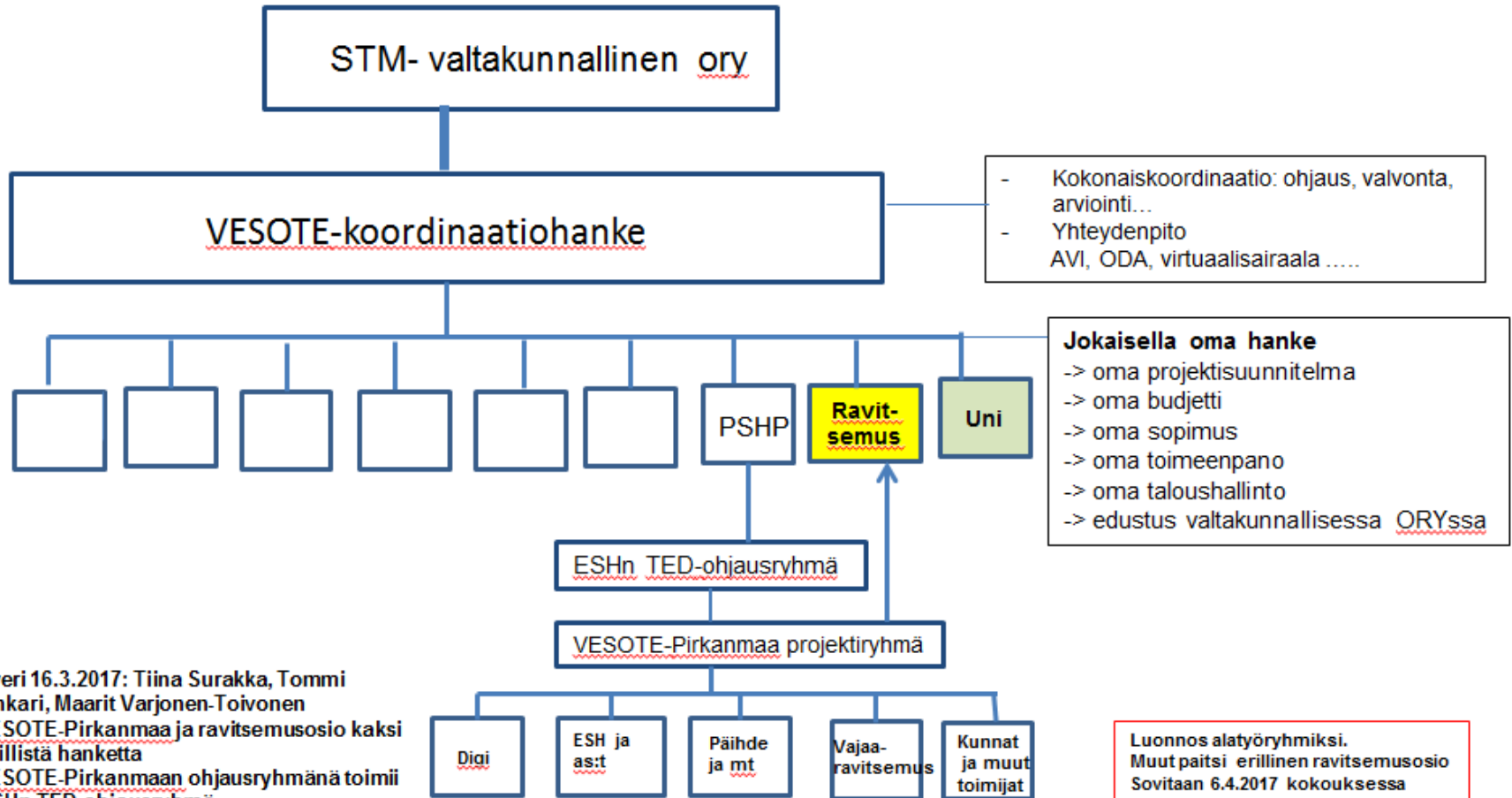
Aiheet

- ❖ Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017-2020: yhteenvetoa kuntakierrokselta
- ❖ VESOTE-Pirkanmaa tilannekatsaus
- ❖ Yhteenveto HYTE-työpaja 8.2.2017

VESOTE-Pirkanmaa projektiryhmä

Juha Ahonen	päihde- ja mielenterveys/ TA5
Jaakko Herrala	Kuvantamis- ja apteekkiliikelaitos/ Pirkanmaan maakunta- ja sote-uudistus
Tiina Kortteisto	hoitotyö ja arviointi
Teija Kvist-Sulin	taloushallinto
Johanna Laurikainen	lääkärityö/ TA2
Sinikka Pennanen	tietohallinto
Auli Pölönen	ravitsemus/ vastuu ravitsemusosiosta
Marita Saari	erikoissairaanhoidon TED-koordinaatio
Tiina Surakka	PSHP:n johdon edustaja
Maarit Varjonen-Toivonen	puheenjohtaja, kokonaiskoordinaatio

VESOTE-ORGANISOITUMINEN

Palaveri 16.3.2017: Tiina Surakka, Tommi Vasankari, Maarit Varjonen-Toivonen

- VESOTE-Pirkanmaa ja ravitsemusosio kaksi erillistä hanketta
- VESOTE-Pirkanmaan ohjausryhmänä toimii ESHn TED-ohjausryhmä
- Ravitsemusosion ohjausryhmänä toimii VESOTE-Pirkanmaa -projektiryhmä
- Molemmilla hankkeilla on oma taloushallinto ja sopimukset
- PSHP:n ja UKK-instituutin välillä

23.3.2017 MVT

Aiheet

- ❖ Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017-2020: yhteenvetoa kuntakierrokselta
- ❖ VESOTE-Pirkanmaa tilannekatsaus
- ❖ Yhteenveto HYTE-työpaja 8.2.2017

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työpaja 8.2.2017

Tavoite

Valmistaa maaperää eri toimijoiden yhteistyölle ja väestön hyvinvointieroja kaventavien hyvien käytäntöjen kukoistamiselle 1.1.2019 jälkeen.

Kutsutut

- ❖ Kuntien hyvinvointityöryhmät
- ❖ HYTE-teematyöryhmä
- ❖ Terveyden edistämisen neuvottelukunta
- ❖ Järjestöjen edustajat
- ❖ Muiden SOTE- ja yhteiset asiat teemaryhmien edustus

Ennakkotehtävä

- ❖ Pirkanmaan hyvinvointikoordinaattoreiden verkosto -> kuntien hyvinvointityöryhmät
- ❖ Koota kunnasta max 10 sellaista hyvää käytäntöä, jotka mahdollistavat hyvinvointierojen kaventamisen kuntalaisten arjessa ja joiden toivotaan toimivan myös 1.1.2019 jälkeen Jokaisesta käytännöstä lyhyt kuvaus
- ❖ 169 ehdotusta =”materiaalipankki”

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työpaja 8.2.2017

❖ Työpajassa jatkojalostettavaksi 5 ehdotusta

Perheiden talo/ matalan kynnyksen perheiden palvelumalli

Koulujen ruokalatoimikuntamalli/ ravitsemusyhteistyö

Ennaltaehkäisevät lähetekäytännöt /liikunta-, kulttuurilähete

Arkeen voimaa- toimintamalli (vertaisohjaajien vetävä arkipärjäämistä lisäävä ryhmänohjausmalli)

Hyvinvointia yhdyskuntasuunnittelulla

❖ Jatkotyöstäminen HYTE-teemaryhmän pientyöryhmissä -> 5.4.2017 -> mallit

Mikä muuttuu vuonna 2019? Mikä pysyy ennallaan 2019?

Missä on toimintamallin kotipesä 2019

Keitä tarvitaan toimijoiksi ja yhteistyökumppaneiksi?

Mikä on eri toimijoiden rooli?

Mitä osaamista puuttuu? Vai puuttuuko?

Mitä muuta ehdottomasti tarvitaan, jotta malli toimii 2019?

Miten huomioidaan kuntien erilaisuudet (koko, sijainti jne)?

Miten varmistat, että kaikki ovat yhteisen tiedon äärellä?

❖ Materiaalipankin jatkojalostus

❖ Tuotokset Pirkanmaa2019 -verkkosivuille